

I. Imię i nazwisko, stopień i tytuł naukowy

prof. AJP dr hab. Joanna Rychter

II. Autoprezentacja

Zainteresowania badawcze dotyczą językoznawstwa diachronicznego, a szczególnie stylistyki historycznej. Prace badawcze są poświęcone idiolektowi Juliusza Słowackiego i Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, poza tym poetom współczesnym narodowości łemkowskiej (Stefanii Trochanowskiej, Olenie Duć, Władysławowi Grabanowi). Wśród tematów badawczych znalazły się zagadnienia poświęcone funkcjom figur stylistycznych (peryfraz w twórczości Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej), sposobom obrazowania (kreacja przyrody w utworach poetyckich Słowackiego, barwy u Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej) czy wyznacznikom tożsamościowym w poezji łemkowskiej.

III. Dorobek naukowy

Monografie

1. J. Rychter, *Językowa kreacja przyrody nieożywionej w utworach poetyckich Juliusza Słowackiego*, Szczecin 2009.
2. J. Rychter, *Językowa kreacja barw w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, Szczecin 2014.
3. W. Bryła, A. Bryła-Cruz, J. Rychter, *Współczesne koncepty poetyckie, publicystyczne i kaznodziejskie*, Gorzów Wielkopolski 2020.

Artykuły w czasopismach

1. J. Rychter, *Funkcjonalno-semantyczna sprawność peryfraz w „Beniowskim” Juliusza Słowackiego*, „Poznańskie Spotkania Językoznawcze” 2002, t. VIII, s. 29-43.
2. J. Rychter, *Językowa kreacja ojczyzny w lirykach Juliusza Słowackiego*, „Studia Językoznawcze”. *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badania polszczyzny* 2002, t. 1, s. 291-317.
3. J. Rychter, *Językowy obraz stepu w Marii Antoniego Malczewskiego, a w Wacławie Juliusza Słowackiego*, „Studia Językoznawcze”. *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2003, t. 2, s. 253-284.
4. J. Rychter, *Konotacje semantyczne przymiotnika „złoty” w utworach poetyckich Juliusza Słowackiego*, „Studia Językoznawcze”. *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2004, t. 3, s. 267-288.
5. J. Rychter, *Konotacje semantyczne przymiotnika „srebrny” w utworach poetyckich Juliusza Słowackiego*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2005, t. 4, s. 273-292.
6. J. Rychter, *Funkcje peryfraz nazw księżycy i słońca w utworach poetyckich Juliusza Słowackiego*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2006, t. 5, s. 181-198.
7. J. Rychter, *Funkcje peryfraz nazwy „niebo” w utworach poetyckich Juliusza Słowackiego*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, red. M. Białoskórskiej, Szczecin 2007, t. 6, s. 107-124.
8. J. Rychter, *Językowa kreacja światła i cienia w „Niebieskich migdałach” Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2008, t. 7, s. 119-131.

9. J. Rychter, *Peryfrazy nazw astronomicznych i meteorologicznych w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, pod red. M. Białoskórskiej, Szczecin 2009, t. 8, s. 107-124.
10. J. Rychter, *Peryfrazy nazwy „niebo” w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2010, t. 9, s. 221-234.
11. J. Rychter, *Peryfrazy nazw florystycznych w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2011, t. 10, s. 269-292.
12. J. Rychter, *Peryfrazy nazw z zakresu ziemskiej przyrody nieożywionej w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2012, t. 11, s. 165-186.
13. J. Rychter, *Konotacje srebra w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, „Studia Językoznawcze”, *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2014, t. 13, s. 173-197.
14. J. Rychter, *Peryfrazy nazw dotyczących człowieka w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, „Slavia Occidentalis” 2014, t. 71, s. 149-167.
15. J. Rychter, *Peryfrazy nazw religijnych w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, „Studia Językoznawcze”. *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2016, t. 15, s. 81-102.
16. J. Rychter, „Boże... / czemu nas opuściłeś” – odwołania religijne w tomie wierszy *Z ziemi do nieba Władysława Grabana*, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza” 2018, vol. 25 (45), s. 167-180.
17. J. Rychter, „[K]orzeni szukam pradziadów / co oplatają trzewia ziemi” – obraz „małej ojczyzny” w lirykach *Władysława Grabana*, „Studia Językoznawcze”. *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2018, t. 17, s. 271-289.
18. J. Rychter, „[Z]a wcześnie doszliśmy / do brzegów poznania” – językowa kreacja drogi w tomiku „*Po obu stronach słowa*” *Oleny Duć-Fajfer*, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza” 2019, vol. 26 (46), nr 1, s. 157-170.
19. J. Rychter, *[R]ozsądek / wyszedł nam / naprzeciw / szkoda / że nie / spotkaliśmy go / po drodze* – językowa kreacja miłości w polskojęzycznych lirykach *Stefanii Trochanowskiej*, „Studia Językoznawcze”. *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2019, t. 18, s. 125-141.
20. J. Rychter, *Z Łemkowskiej Księgi Rodzaju – wykładniki stylizacji biblijnej w tekście Władysława Grabana*, „Język. Religia. Tożsamość” 2019, (1)19, s. 121-133.
21. J. Rychter, „[K]ażdy śpieszy w dom swej ciszy” – o przestrzeni w poezji *Stanisławy Plewińskiej*, „Język. Religia. Tożsamość” 2021, 1(23).

Rozdziały w monografiach

1. J. Bodzon, *Kształtowanie się normy leksykalnej w polszczyźnie ogólnej drugiej połowy XIX wieku*, [w:] *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, t. V, red. M. Białoskórka, Szczecin 1999, s. 115-131.
2. J. Bodzon, *Pole łączliwości leksemu „walka” w „Panu Tadeuszu” Adama Mickiewicza*, [w:] *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, t. VI, red. M. Białoskórka, Szczecin 2000, s. 49-68.
3. J. Bodzon, *Językowa kreacja gwiazd w utworach Adama Mickiewicza a w gwarach*, [w:] *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, t. VII, red. M. Białoskórka, Szczecin 2001, s. 147-172.
4. J. Bodzon-Rychter, *Językowa kreacja piekła w „Poema Piasta Dantyszka” Juliusza Słowackiego*, [w:] *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badania polszczyzny*, t. VIII, red. M. Białoskórka, L. Mariak, Szczecin 2002, s. 77-100.

5. J. Rychter, *Językowa kreacja obrazów przyrody ojczystej w „Niebieskich migdałach” Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Język. Religia. Tożsamość*, t. I, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Głogów 2007, s. 47-64.
6. J. Rychter, *Językowa kreacja anioła w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Język. Religia. Tożsamość*, t. II, red. G. Cyran i E. Skorupska-Raczyńska, Gorzów Wielkopolski 2008, s. 59-70.
7. J. Rychter, *Językowa kreacja Boga w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Język doświadczenia religijnego*, t. I, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Szczecin 2008, s. 107-121.
8. J. Rychter, *Językowa kreacja św. Urszuli Ledóchowskiej w tomiku „Niewiasta smukłej prostoty” Urszuli Michalak*, [w:] *Język doświadczenia religijnego*, t. II, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Szczecin 2009, s. 225-235.
9. J. Rychter, *Językowa kreacja szatana w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Język doświadczenia religijnego*, t. III, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Szczecin 2010, s. 105-116.
10. J. Rychter, *Peryfrazy nazw z kręgu fauny w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Między dawnymi a nowymi słowy*, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2010, s. 122-144.
11. J. Rychter, *Konotacje nazw kamieni szlachetnych w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Ścieżkami pięknej polszczyzny. Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Mirosławie Białoskórskiej z okazji 65-lecia urodzin i 45-lecia pracy zawodowej*, red. L. Mariak, A. Seniów, Szczecin 2011, s. 201-224.
12. J. Rychter, *Peryfrastyczne określenia nazw barw w utworach poetyckich Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *In silva verborum. Prace dedykowane Profesor Ewie Pajewskiej z okazji 30-lecia pracy zawodowej*, red. B. Afeltowicz, J. Ignatowicz-Skowrońska, P. Wojdak, Szczecin 2011, s. 345-362.
13. J. Rychter, *Peryfrazy nazw artefaktów w utworach poetyckich Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Język. Religia. Tożsamość*, t. VII, *W kręgu języka tożsamości*, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Gorzów Wielkopolski 2012, s. 247-260.
14. J. Rychter, *Peryfrazy nazw abstraktów, temporalnych oraz zjawisk kulturowo-politycznych w utworach poetyckich Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Cum reverentia, gratia, amicitia... Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Bogdanowi Walczakowi*, t. III, red. J. Migdał, A. Piotrowska-Wojaczyk, Poznań 2013, s. 131-141.
15. J. Rychter, *Językowa kreacja kota w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Kot w kulturach świata: Gorzowskie studia bestiograficzne II*, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, W. Kuska, Gorzów Wielkopolski 2013, s. 93-102.
16. J. Rychter, *Barwy w kreacji istot pozaziemskiej proveniencji (na materiale poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej)*, [w:] *Język doświadczenia religijnego*, t. VII, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Gorzów Wielkopolski 2014, s. 181-197.
17. J. Rychter, *Językowa kreacja starości kobiecej (na przykładzie poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej)*, [w:] *Współczesny i dawny obraz kobiety w języku i literaturze*, red. L. Mariak, J. Rychter, Szczecin 2015, s. 295-304.
18. J. Rychter, *Barwy w kreacji starości (na przykładzie poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej)*, [w:] *Język. Religia. Tożsamość*, t. XI, *Język tożsamości*, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Gorzów Wielkopolski 2015, s. 145-158.
19. J. Rychter, *Językowa kreacja św. Józefa w tomiku „Według Józefa” Cezarego Sikorskiego*, [w:] *Język doświadczenia religijnego*, t. VIII, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Gorzów Wielkopolski 2015, s. 193-204.
20. J. Rychter, *Portret mężczyzny barwami kreślony (na przykładzie poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej)*, [w:] *Współczesny i dawny obraz mężczyzny w języku*, red. L. Mariak, J. Rychter, Szczecin 2016, s. 211-222.

21. J. Rychter, „*I chwast grzywy odrzucając z czoła, / Nosisz godność niebycia człowiekiem*” – językowa kreacja konia w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, [w:] *Koń w kulturach świata: Gorzowskie studia bestiograficzne III*, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2016, s. 113-124.
22. J. Rychter, „*suche liście malowane henną...*”. *Obrazy jesieni słowami malowane (na przykładzie poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej)*, [w:] *Słowo. Dźwięk. Obraz*, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2016, s. 139-152.
23. J. Rychter, *Odwołania religijne w zbiorze wierszy Kazimierza Furmana „Odmienne stany obecności”*, [w:] *Język doświadczenia religijnego*, t. IX, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2016, s. 185-199.
24. J. Rychter, *Językowa kreacja morza w utworach poetyckich Juliusza Słowackiego*, [w:] *Donum amicitiae. Księga jubileuszowa ofiarowana Pani Profesor Ewie Kołodziejek*, Szczecin 2016, s. 181-192.
25. J. Rychter, *Słownictwo opatrzone parakwalifikatorem poprawnościowym w Słowniku warszawskim (na przykładzie leksyki związanej z rozmnażaniem)*, [w:] *Współczesny i dawny obraz dziecka w języku*, red. L. Mariak, J. Rychter, Szczecin 2017, s. 223-232.
26. J. Rychter, *Odniesienia religijne w tomiku „Zapisać” Julii Hartwig*, [w:] *Język doświadczenia religijnego*, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Gorzów Wielkopolski 2017.
27. J. Rychter, *Słownictwo potoczne w zbiorze Odmienne stany obecności Kazimierza Furmana*, [w:] *Ad notam – ad gloriam. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Kazimierzowi Długoszowi z okazji 60-lecia aktywności zawodowej i 40-lecia pracy naukowej*, red. E. Skorupska-Raczyńska, Gorzów Wielkopolski 2018, s. 131-144.
28. J. Rychter, *Ropucha nawet znajduje w sercu moim przytułek! – językowa kreacja gadów i płazów w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Gorzowskie Studia Bestiograficzne t. IV: Gady, płazy i potwory w kulturach świata*, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2018, s. 123-142.
29. J. Rychter, *Językowa kreacja łemkowskiej przyrody na przykładzie wierszy z tomiku Z ziemi do nieba Władysława Grabana*, [w:] *Przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie. Miasto*, t. 7, red. M. Świąćicka, M. Peplińska, Bydgoszcz 2019, s. 460-472.
30. J. Rychter, „*Ja wierzę w obraz ptaka / który gołębiem wzlata / z otwartej dłoni / nie z kułaka*” – o językowej kreacji ptaków w tomiku *Z ziemi do nieba Władysława Grabana*, [w:] *Gorzowskie Studia Bestiograficzne, t. V: Ptaki i owady w kulturach świata*, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2020, s. 195-214.
31. J. Rychter, „*Blada i w loków ozdobna ametyst*” – poetycka wizja *Safony pióra Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, [w:] *Silvestro Dworacki viro were academico. Antyczne wędrówki transdyscyplinarne*, red. E. Skorupska-Raczyńska, A. Niekrewicz, K. Taborska, Gorzów Wielkopolski 2021, s. 127-142.

Monografie redagowane

1. *Leksykalno-semantyczne zjawiska w polszczyźnie ogólnej*, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rychter, Gorzów Wielkopolski 2007.
2. *Powstanie Styczniowe w polskiej myśli humanistycznej. Dziedzictwo w kulturze, języku, literaturze, języku i prasie*, red. L. Mariak, J. Rychter, Gorzów Wielkopolski 2013.
3. *Współczesny i dawny obraz kobiety w języku i literaturze*, red. L. Mariak, J. Rychter, Szczecin 2015.
4. *Współczesny i dawny obraz mężczyzny w literaturze i kulturze*, red. L. Mariak, J. Rychter, Szczecin 2016.
5. *Współczesny i dawny obraz mężczyzny w języku*, red. L. Mariak, J. Rychter, Szczecin 2016.
6. *Współczesny i dawny obraz dziecka w języku*, red. L. Mariak, J. Rychter, Szczecin 2017.
7. *Współczesny i dawny obraz dziecka w literaturze i kulturze*, red. L. Mariak, J. Rychter, Szczecin 2017.

Recenzje

1. A.S. Dyszak, *Językowe wyrażenia zjawisk jasności i ciemności*, Bydgoszcz 2010, ss. 214, „Studia Językoznawcze”. *Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny* 2011, t. 10, s. 331-336.
2. V. Machnicka, *Peryfrazy Bolesława Prusa*, Siedlce 2011, ss. 447, *Studia Językoznawcze, Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, pod red. M. Białoskórskiej, Szczecin 2012, t. 12, s. 233-240.

IV. Kontakt

e-mail: jrychter@ajp.edu.pl